

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Univerzita Palackého v Olomouci – Filozofická fakulta – Katedra psychologie

Autor práce: Bc. et Bc. Barbora Zemanová

Název práce: Indikovaná prevence a včasná intervence u klientů sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Autor posudku: PhDr. Martin Dolejš, Ph.D.

oponent práce

Autor posudku hodnotí práci v každé kategorii na škále A – F, přičemž hodnota „F“ v jakékoliv kategorii znamená nedoporučení práce k obhajobě. Hodnota A znamená excelentní práci překračující standardní nároky na diplomovou práci. Při uvedení hodnoty A je vždy nutné slovně uvést důvody, v čem je práce nadstandardní. Při uvedení hodnoty D nebo F je vždy nutné uvést důvody, které hodnotitele vedly k snížení hodnocení. Průměrně dobrá práce dle požadavků a norem katedry je hodnocena hodnotou B nebo C. Každá oblast hodnocení (viz níže 1 – 5) má jinou váhu při stanovení celkového hodnocení práce. Celkové hodnocení práce je dána komplexním posouzením práce autorem posudku.

Hodnota

V případě teoretické práce autor posudku extenzivně zpracuje hodnocení v bodě 2, v bodě 3 se věnuje zejména stanovení problému a cílů práce, v bodě 4 se zaměřuje na analytickou práci studenta a schopnost studenta postulovat na podkladě literatury závěry novým způsobem (úhel pohledu, nové spojitosti, kritické myšlení).

A - F

1 Aktuálnost problematiky, originalita práce, společenská potřeba práce, praktický přínos práce.

A

Prevence (primární, indikovaná) a včasná intervence na poli rizikového chování může snižovat potencionální rizika (zdravotní, psychická, sociální), a to nejen u identifikovaných jedinců, ale i u jejich blízkých osob. Autorka se zaměřila na klienty jednoho regionálního centra a snažila se zmapovat jejich problémy, dále vytvořit systematický přehled typických zakázek a hledat ohrožující a rizikové faktory. Získaná data mohou být přínosem pro Rodinné centrum U Mloka a pracovníci tohoto centra mohou efektivněji zacílit své služby a aktivity.

2 Úroveň a kvalita teoretické části práce (přehled poznatků). Samostatnost zpracování, vhléd autora do problematiky, literární prameny, využití databází, zahraniční literatury.

C

Teoretická část předloženého textu je rozdělena do 7 základních kapitol. V první teoretické kapitole (očíslovaná v práci číslem 2) autorka čtenáře informuje o termínu sociálně ohrožená rodina a o faktorech, které vedou k tomuto ohrožení. Na tuto kapitolu navazuje obecný popis poskytovatelů služeb ohroženým rodinám a detailní popis sledovaného Rodinného centra U Mloka. Třetí teoretická kapitola se soustředí na prevenci, na druhy prevence a hlavně na indikovanou prevenci. Ve čtvrté a v páté kapitole se autorka zabývá problematikou vývojových poruch u dětí a také faktory, které vedou k dysfunkčním rodinám. Děti z ohrožených rodin se mohou často dostat do takové situace, že je potřeba je ochránit umístněním do náhradní rodinné péče či je nutné zvolit ústavní či ochrannou výchovu, o tom píše autorka v šesté teoretické kapitole. Poslední kapitolu věnuje terminologickému ukotvení rizikového chování, vysvětlení a popisu forem rizikového chování, jakož i informacím o výzkumných projektech, které se zaměřovaly na rizikové chování. Teoretická část je doplněna řadou statistických údajů ze sledované problematiky. Autorka využila v předloženém textu 63 literární zdrojů, z toho je cca 20 % zahraničních. Některé citace nejsou dle požadavků. Autorka prokázala schopnost pracovat s odborným textem a vytvořit ucelený teoretický základ samotnému výzkumnému projektu.

3 Formulace problému a cílů práce, výzkumný design, využití adekvátních metod a technik zpracování (výzkumných, statistických, jiných).

B

Základním cílem výzkumného projektu byla snaha zjistit, kdo a které služby centra pro rodinu potřebuje. Jedná se určitým způsobem o výzkum na zakázku, protože autorka v příslušném zařízení pracuje a potřeba realizovat výzkum vzešla z ohniskové skupiny. Autorka ve výzkumné části zvolila smíšený design, kdy využila několik základních metod k získávání dat – ohniskovou skupinu, dotazník, polostrukturované interview a analýzu dokumentů. Autorka si stanovila 5 základních cílů: a) zmapovat a popsat v širším kontextu problémy klientů centra, b) vytvořit seznam častých zakázek, c) určit ohrožující a rizikové faktory, d) hledat souvislosti mezi jednotlivými sledovanými proměnnými a e) propojit výsledky s konkrétními kazuistikami. Na základě těchto cílů a při užití kvalitativních zdrojů dat autorka vyřkla 4 výzkumné otázky, například: jaké jevy se vyskytují společně.

Z textu jsem se nedozvěděl, kdo vyplňoval dotazník, zda klient či garant a kdy ho vyplňoval, kolik garantů vyplňovalo těch 56 dotazníků atd.

4 Zpracování a prezentace výsledků práce, interpretace výsledků, diskuse, závěry.

C

Autorka využívá hlavně kvalitativně orientovanou analýzu, kdy vytvořila základní kódy a pracovala s nimi v rámci zpracování a vyhodnocení primárních dat. Jak autorka píše, bylo možno pracovat s 68 menšími případovými studii. Protože část dat umožňovala i kvantitativní analýzu, využila Spermanovy korelace a Mann-Whitney U test. Autorka výsledky rozdělila do tří základních částí: a) obecné informace získané z ohniskové skupiny s pracovníky centra; b) popis a četnost jevů u dětských klientů a c) vzájemné souvislosti mezi sledovanými proměnnými. Z ohniskové skupiny vyšlo najevo, že velká část klientů se ozývá na základě doporučení školy a nejčastěji se u nich objevují výchovné problémy ve škole, doma a také problémy s prospěchem. Z kvalitativní části vyplývá, že rodiče klientů mají nízké vzdělání, děti pocházejí z nepodnětného prostředí a žijí v nevhodných bytových prostorech. Dětské klienty mají potíže se začleněním do skupiny, nerealizují volnočasové aktivity, vyznačují se velkým množstvím menších výchovných přečinů, nedodržují řád a nerespektují autority. Autorka našla statisticky významné vztahy mezi školními problémy a dodržováním hranic ($r = 0,52$) a také mezi rizikovým chováním a školními problémy ($r = 0,62$). Autorka mohla kvalitativní data využít nejen k prostému výčtu, ale mohla je zpracovat například k definování „nejčastějšího“ klienta či vytvořit schéma nejvýznamnějších rizikových proměnných a jak se společně objevují (částečně naplněno korelacemi). Autorka využívá diskuzi k prezentování slabých a silných stránek realizovaného projektu. Definuje možnosti využití zjištěných výsledků školními psychology či sociálními pracovníky. V diskuzi mi chybí porovnání výsledků s výsledky jiných studií. Souhrn mohl obsahovat podrobnější základní zjištění – významné výsledky.

5 Formální zpracování práce, jazyková a stylistická úroveň, rozsah práce, grafická úprava práce, dodržení publikační normy.

D

V předloženém textu je několik drobných chyb:

- a) Například úvod se nečísluje.
- b) Odrážky by měly být ukončeny tečkou, středníkem či čárkou – například strana 15.
- c) Tabulka 4 – chybí asi rok citace v názvu.
- d) Vynechání volného místa – strana 21 – mezi odrážkami a textem.
- e) Některé chybné citace – strana 22 – citace u odrážek – (Ramsay, J.R.,.....) a jinde.
- f) Přímá citace se píše bez písmena s. – strana 22 a jinde.
- g) Mezi číslicí a znakem procent je mezera – strana 24.
- h) Doporučuji necentrovat na střed grafy, když název není také vycentrováný.
- i) Řádkování v odrážkách je jiné než v odstavcích – například strana 37.
- j) Tabulka 16 – statistická významnost, uvádí se do tabulky, o jakou hladinu se jedná – v tomto případě je myšleno asi $\alpha = 0,05$.
- k) A další.
- l) V tištěné formě nebylo DVD.

Obecně práce splňuje požadavky na rozsah, stylistiku, grafické zpracování a autorka dodržela publikační normy.

Další poznámky
(nepovinné):

Otázky
k obhajobě
(nepovinné):

Nemohlo dojít ke zkreslení výsledků z důvodu, že autorka zastávala dvě role – výzkumnice i pracovnice? V čem byl souběh rolí pozitivní a negativní?

Jak byste vymezila dle výsledků „charakteristického“ klienta rodinného centra?

Práce byla zkontrolována v systému STAG theses.cz proti plagiátorství se závěrem:
*práce je plagiát/ práce není plagiát. * (vyplňuje pouze vedoucí práce)*

Hodnocení celkem:

Práci doporučuji k obhajobě

Návrh klasifikace práce: C

Datum:

8.4.2016

Podpis:

** nehodící se vymažte nebo škrtněte*